

Утвърдил:

Кмет:.....

/Н.Воденичаров/

Стратегия за развитие на социални услуги, които се предоставят в общността в ОБЩИНА РАДНЕВО за периода 2007 – 2011 г.

Ние, местната и държавната власт, работещи на територията на община Раднево, като радетели за развитието на местната общност, зачитащи принципите на закрила, ценностите на демокрацията, устойчивото човешко и обществено развитие, съхраняване на човешкото достойнство и социалната справедливост, решаваме със своята професионална и обществена ангажираност да допринесем за настоящето и дългосрочно благо на община Раднево.

Общината като институция трябва да гарантира качествено предоставяне на социалните услуги, да разработи мрежа от различни видове услуги, да поставя нови алтернативи насочени към хората, които имат най-голяма нужда от тях; работа над променена визия на социалните услуги в посока: социалните услуги да отидат при позвателя, а не позвателя при тях.

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Създаването на Общинска стратегия за социални услуги – Община Раднево, област Стара Загора, е в допълнение на основните приоритети, заложили в социалната политика на РБългария, свързана с процесите на деинституционализация и новия подход, насочен към подобряване на качеството на живота и социалното включване на хората от различни рискови групи.

Целта на Стратегията е да определи приоритетите за общината в областта на социалните услуги, като в тях се отразяват специфичните местни потребности. Изпълнението на заложените цели и мерки трябва да допринесе за изграждането на минимален гарантиран брой и вид социални услуги. Социалните услуги да са фокусирани върху потребностите на отделните рискови групи и да са предназначени за всички нуждаещи се лица, живеещи на територията на община Раднево.

2. ПРЕГЛЕД НА НАЦИОНАЛНАТА ПОЛИТИКА

От няколко години вече се осъществява реформа в областта на социалната политика. Непрекъснато се работи за подобряване на нормативната уредба и за нейното синхронизиране с правните норми и практики на Европейския съюз. Въведе се деинституционализацията и децентрализираното управление на социалните услуги. Даде се възможност общините да управляват и развиват услугите за хората в неравностойно положение. В Програмата на Министерството на труда и социалната политика (МТСП) 2006-2009 година за гарантиране социалната защита и интеграция на уязвимите групи от населението и в Националния план за борба с бедността и социалната изолация за 2005 – 2006 година основните цели и приоритети в областта

на бъдещото развитие на социалните услуги са свързани с деинституционализацията и децентрализацията, както и развитието на алтернативни форми на грижа и социални услуги, предоставяни в общността. Същите насоки са заложили и в Стратегията на хората с увреждания, Националната стратегия за детето, Плана за подобряване на положението на възрастните хора с увреждания и други национални нормативни актове. Тези приоритети следва да бъдат спазвани и отразени в Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в общината при спазване на гъвкав подход, с оглед отразяване в тях на и на специфичните местни потребности. Социалните услуги трябва да бъдат предоставяни най-вече в общността след определяне на конкретните нужди на отделните лица, съобразно желанието и личния избор, а самите форми на услуги трябва да отговарят на съответните критерии за качество, модернизирани и алтернативни като – дневни центрове, ресурсни центрове, консултативни центрове, наблюдавани и защитени жилища, домашни грижи, микродомове, домашни социални услуги, обществени трапезарии и топла храна за най-бедните и др.

Създаването на различни форми на социални услуги, адекватни на потребностите на най-уязвимите групи от населението в община Раднево, е неотменна част от общата социална политика на страната, както и предпоставка за пълното гарантиране на социална защита и социална интеграция на рисковите групи от населението на общинско ниво.

3. АНАЛИЗ НА СОЦИАЛНАТА СИТУАЦИЯ В ОБЩИНАТА

3.1. Население

На територията на община Раднево има 22 населени места с общински център град Раднево.

Общият брой на населението към 31.03.2006 г. е 23 359 души, от които мъже 11 746 и жени 11 613. Децата, живеещи в общината, са 3 932, от тях в ученическа възраст – 2 624.

Близо 65% от населението живее в града, а останалите в 21 села, 11 от които са с население под 250 души.

По етническа принадлежност населението на общината се разпределя по следния начин:

- българи	- близо 90%;
- роми	- около 6%;
- турци	- 1%,

а останалите не могат да се самоопределят към никоя етническа група.

(Приложение 1)

Налице е и обща тенденция към намаляване на броя на населението по население места и в региона, но в сравнение с други региони същата може да бъде овладяна. Не се наблюдават трайни тенденции към обезлюдяване на малките населените места.

Демографската картина в региона е сравнително добра, в контекста на същата по отношение на региона и областта, но това не бива да е причина да не се анализира ситуацията и бъдат предприети действия и мерки в тази насока.

Главни фактори, които засягат статуса в частта на демографското развитие и които следва да се наблюдават са: естествения прираст, вътрешната миграция, структура на пол, възрастова структура, коефициент на възрастова зависимост.

За района , данните за тези показатели към 2005 година сочат :

- естествения прираст – отрицателен;
- вътрешна миграция – налице е тенденция към намаляване ;
- структура на пола – превес на жените над мъжете
- възрастова структура – нараства броят и делът на възрастното население и намаляват тези на младите генерации;
- коеф. на възрастова зависимост – тенденция за увеличаване ;

3.2. Рискови групи

3.2.1. Деца

Детското население по възрастови групи се разпределя по следния начин:

- от 0 до 7-годишна възраст - 1 308;
- от 7 до 14-годишна възраст - 1 499;
- от 14 до 18-годишна възраст - 1 125,

или децата в предучилищна възраст са 1 308, а в училищна – 2 624.

На територията на община Раднево функционират 8 броя детски заведения (ОДЗ и ЦДГ). Децата, които посещават тези заведения са около 800. Детска млечна кухня осигурява храна средномесечно на 50 деца. Общинските училища са 9 и една Професионална гимназия. В тях се обучават 90% от децата в училищна възраст. Малък брой деца (около 3%) посещават учебни заведения извън територията на общината.

Броят на децата от малцинствен произход, които посещават училище е 436, или около 20% от броя на учениците в общината. Около 10% от децата не посещават училище, като най-висок дял са от възрастовата група 14-18 години. Това са деца предимно от ромски произход, които никога не са попадали в системата на образованието или ако са учили – то са отпаднали рано – в периода на придобиване на начално образование. Основната причина за този проблем е социалния статус на децата – ниската култура и липсата на образование на техните родители, които не осъзнават значението на ограмотяването и придобиването на образование, водещи до интегриране на техния етнос в съвременното общество.

Общия брой на семейства с деца, обект на месечно социално подпомагане към първото шестмесечие на 2006 г. е 495 случая. Общия брой деца, живеещи в семейства в неравностойно социално положение, за които съществуват сериозни рискове, са 661 деца.

В отдел “Закрила на детето” към Дирекция “Социално подпомагане” за периода 2004-2006 г. са получени 161 сигнала за деца в риск или застрашени в рискови ситуации. Основната целева рискова група са децата лишени от родителска грижа - в повечето случаи тези деца са от непълни, социално слаби, малцинствени или многодетни семейства: 19 от тях са настанени за отглеждане при близки и роднини, като тази мярка е единствена алтернатива на превенция на институционализация на децата. За този период в специализирана институция са настанени 22 деца. Високият брой настанени деца в специализирани институции се дължи на липсата на услуги за деца на територията на общината, насочени към превенция на изоставянето и реинтеграция на деца.

3.2.2. Лица с увреждания

Право на избор при решаване на проблеми произтичащи от увреждането се открива чрез Национална стратегия за равните възможности на хора с увреждания, приета през юни 2003 г. Стратегията предложи радикални промени във философията на социалната защита, като усилията трябва да са насочени към личностно развитие и социална адаптация в семейна или близка до семейната среда, равни права на хората с увреждания, равен достъп до информация, социални услуги, образование, здравеопазване, а не в социална институция.

По – усилено трябва да заработи и механизма за насърчаване на заетостта, разкриване на работни места и наемане на хора с увреждания.

Най – сериозният проблем за решаване в Община Раднево са хората с увреждания. Конкретни статистически данни и реални цифри за броя им не съществуват. Данните от Дирекция “ СП “ се отнасят само за лица, които получават интеграционна добавка по закона за ЗИХУ.

Лицата с трайни увреждания клиенти на Д”СП” са около 918, което е почти 4% от населението на общината. В зависимост от процента на тяхната намалена трудоспособност те се разпределят така:

- от 50 до 70% намалена трудоспособност - 52 бр.;
- от 70.01 до 90% намалена трудоспособност - 539 бр.;
- от 90.01 до 100% намалена трудоспособност - 327 бр.
- в т.ч.: с определена чужда помощ - 202 бр.

Най-висок е делът на лицата с трайни увреждания между 70 и 90% намалена трудоспособност. Наблюдава се, че при лицата с най-висока степен на увреждания почти при 62% от тях са с определена чужда помощ, което предполага, че те не могат сами да се обслужват, изолирани са от социалния живот, почти или изцяло неподвижни. Най-много на брой са заболяванията на кръвоносната система и то при 70 до 90% намалена трудоспособност. Другият преобладаващ вид заболявания са на двигателната система – уврежданията на долни крайници, остеопороза, ДЦП и др. Не е за подценяване и делът на злокачествените заболявания – почти 20% от всички лица с увреждания, както и със сензорните увреждания – 8% (Приложение 2).

Децата с увреждания в общината са 65. Според процента на трайно намалена работоспособност и възможност за социална адаптация, разпределението е както следва:

- с определени 90 – 100% с право на чужда помощ – 14 деца или 17% от случаите;
- с определени 90 – 100% без чужда помощ – 1 дете, или 1% от случаите;
- с определени 70 – 90% - 19 деца, или 30% от случаите;
- с определени 50 – 70% - 34 деца, или 52% от случаите.

Най-висок е процентът на деца с трайни увреждания между 50 – 70%, като по нозологични единици преобладават заболяванията на дихателната система. При децата с определени 70-90% намалена работоспособност, водеща роля имат ендокринологичните заболявания (преобладава захарен диабет). При децата с 90-100% с или без чужда помощ, преобладават генетичните заболявания и ДЦП. 8% от децата с увреждания в ученическа възраст не посещават училище предвид заболяването им. Останалите са интегрирани в масовото училище или се обучават индивидуално. (Приложение 3)

3.2.3. Лица в надтрудоспособна възраст

Населението в надтрудоспособна възраст е 5 493, което е 20% от общия брой население. Мъжете са 2 066, а жените – 3 427. 60% от застаряващото население живее в селата. Преобладаващ брой от тях са над 65 години и живеят сами. Малките населени места, в които живеят, тяхната отдалеченост от общинския център са обосновка за намалена възможност за социална интеграция. Тези хора обикновено нямат близки и роднини или същите живеят в други населени места, което затруднява социалните им контакти. Обикновено водят затворен живот и почти не напускат домовете си.

3.3. Социални услуги на територията на общината.

Съгласно действащото законодателство социалните услуги се основават на социална работа и са насочени към подкрепа на подпомаганите лица за осъществяване на ежедневните им дейности. Обикновено бенефициенти са хора с увреждания, самотни възрастни хора, пенсионери, деца в риск.

Социалните услуги имат недостатъчно покритие в общината. Социалните услуги, които се предоставят в общността са:

- личен асистент;
- социален асистент;
- домашен социален патронаж
- микродом за стари хора;
- център за социална рехабилитация и интеграция

От предлаганите социални услуги най-популярна и с утвърдени традиции в общината е Домашен социален патронаж. Към момента не развиват дейността си Обществената трапезария и Бюрото за социални услуги.

Борбата със социалната изолация на хората с увреждания, на пенсионерите и на децата в риск , и нейното преодоляване е необходимо да стане приоритет на активна общинска политика.

3.4. Изводи

Въз основа на направения анализ се очертават следните основни рискови групи:

- лица в напреднала възраст, живеещи сами и изолирани от социалния живот на общината;
- лица с трайни увреждания, които са в невъзможност и неспособност да излязат извън домовете си както поради недостъпна околна среда, така и поради недостатъчните социални услуги за интеграция;
- деца, които са лишени от родителска грижа или за които съществува реален риск от изоставяне и попадане в специализирана институция, като по този начин им се отнеме правото да живеят в семейна среда.

4. ОБОСНОВКА

Предвид гореизложения анализ и извеждането на основните рискови групи в общината, както и техните нужди може да се обобщи, че е налице необходимост от разширяване на социалните услуги предоставяни от общината. Тези услуги са важна част от социалната политика на местната и държавна власт, даващи възможност на нуждаещите се да бъдат облекчени в своето ежедневие, без да се извеждат от обичайната си среда, да бъдат по-лесно интегрирани в обществото, съобразно техните желания и потребности. Социалните услуги водят до подобряване на живота на рисковите групи в по-висока степен, отколкото социалните помощи. Причина по-голяма част от тези хора да бъдат изолирани и да не желаят да излязат извън домовете си е в недостатъчното развитие на алтернативните услуги и грижи за тях в общността. Единствената възможност е да постъпят в социална институция далеч от родното им място.

5. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ

Приоритетно развитие на социалните услуги в общността – разширяване на вече съществуващите и разкриване на нови с активен характер алтернативни форми на услуги, което ще даде възможност на рисковите групи живеещи в общината да подобрят своето качество на живот и интегрират в обществото.

6. МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛТА

6.1. Разкриване на нови услуги

- Дневен център за деца и младежи с физически увреждания – до 20 места. Основните дейности в дневния център ще са свързани с предоставянето на храна, задоволяване на ежедневни и здравни потребности, образователни потребности (индивидуално или групово обучение), организиране на свободното време и лични контакти, развитие на адаптивни, трудови, социални, битови и други умения.
- Консултативен център за подкрепа на деца в риск и техните семейства – с дейност насочена към семейното консултиране, групи за помощ и самопомощ на малолетни бременни, групови спортни и образователни дейности; междуинституционна работа с деца, отпаднали от училище; консултации на родители за справяне с проблемни деца; консултации за възпитание и отглеждане на деца, реинтеграция и други. Тук би могъл да се открие и телефон на доверието.
- Център за социални услуги за деца - който ще включва – Седмична грижа за деца (12 места), целяща предотвратяване изоставянето им в специализирана институция и Неотложно (кризистно) настаняване (3 места) – за деца претърпели насилие или за които съществува опасност за живота или

увреждане на физическото и психическото здраве. Центъра ще е комплекс от услуги насочени към създаване на условия за пълно денонощно обслужване на деца, във връзка с удовлетворяване на техните ежедневни и образователни

потребности, както и техните нужди от организиране на свободното време, лични контакти и социални умения. Ще се обслужват деца, за които има реална опасност от изоставяне; изоставени; или са неглежирани; във възрастова група от 2 до 7 години. Основен приоритет в работата на центъра ще бъде превенцията от изоставянето на деца в риск.

6.2. Възстановяване на съществуващи услуги

- Обществена трапезария – която ще задоволява потребностите от храна на хора, които не могат да си я осигурят сами или са затруднени при организиране на личния си бит и бюджет (обект на социално подпомагане).
- Бюро за социални услуги – социални и правни консултации по проблеми, свързани със социалното подпомагане; разпределяне на хуманитарни помощи, дарения и спонсорства; консултации и съдействие за намиране на работа за гледане на деца, възрастни и болни; логопедични услуги.

6.3. Разширяване на съществуващи услуги

- Дом за стари хора – до 30 места за мъже и жени, което ще даде възможност да не се препращат самотните стари хора по домове в други населени места, с цел те да бъдат по-близо до родното си място и да запазят социалните си връзки. Може да се обособят 4 или 5 микродома, с пет или шест домуващи, като всеки микродом ще има две спални, трапезария, обща стая за почивка (дневна/хол), сервизни и помощни помещения, както и кабинети за персонала.

6.4. Проучване на нуждите за разкриване на нови услуги

- Кризисен център – услуга, насочена за подкрепа на жени и деца в непосредствен риск за живота и здравето им в резултат от физическо, емоционално и семейно насилие, жертви на трафик или оставени без подкрепа от близки хора. Осигурява безопасно място в рамките на един месец, като осигурява подслон – легло, храна, вещи от първа необходимост. Ще се предоставят следните услуги и помощи – при необходимост медицински услуги; юридически, психологически и социални консултации; при нужда и полицейска закрила.

7. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- подобряване на условията на живот на хората с увреждания, самотни възрастни хора, пенсионери, деца в риск;
- реална възможност за интеграция;
- намаляване на ползвателите на социални услуги в специализирани институции от пенсионен тип;
- осъществяване на реална закрила, равен достъп и възможност за развитие на деца с увреждания, деца в риск, хора с увреждания и в пенсионна възраст;

- повишаване качеството и вида на грижите, чрез поставяне в центъра интересите на хората;
 - засилване на дейностите по превенция и реинтеграция;
 - разширяване на източниците за финансиране на социалните услуги;
-
- достъп до здравеопазване, медицинска и социална интеграция на рисковите групи;
 - поемане на конкретни ангажименти и отговорности от страна на отговорни институции;

8. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ДОГОВОРНОСТИ

8.1. Община Раднево

- предоставя подходящи общински терени и сгради за разкриване на алтернативни форми на социални услуги за хора с увреждания, самотни стари хора, пенсионери в обичайната им среда, деца в риск;
- осигурява финансиране на общински програми за повишаване на квалификацията на персонала;
- осигурява финансирането на “ добри практики “;
- гарантира, че ремонтните и оборудвани помещения ще се използват по предназначение през следващите години;
- разработва и кандидатства с проекти, с цел подобряване на социално-икономическото развитие в общината.

8.2. Дирекция “ Социално подпомагане “

- оценява нуждите и идентифицира алтернативните социални услуги;
- изготвя мотивирани предложения, относно потребността от разкриване на социални услуги, посочва вида им и капацитета им;
- наблюдава и оценява качеството на предлаганите социални услуги;
- извършва мониторинг;
- оказва методическа помощ.

8.3. ТД “ Бюро по труда”

- информира и консултира относно предлагани услуги;
- посредничество за наемане на подходящи кандидати за работа;
- насочване и включване към подходящи програми и мерки за заетост;
- квалификационно и мотивационно обучение.

8.4. НПО

- сътрудничество и взаимодействие с неправителствени организации, които са ангажирани с проблемите на хората с увреждания, самотните възрастни хора, пенсионери, деца в риск;

Настоящият проект “Стратегия за развитие на социални услуги, които се предоставят в общността в Община Раднево за периода 2007 – 2011 г.” е разработена от работна група в състав:

Общинска администрация гр. Раднево

1. В.Герасимов – заместник кмет “Социални дейности”
2. Д.Делев – началник отдел “Социални дейности”
3. Сл.Иванова – главен експерт в отдел “Социални дейности”

Дирекция “Социално подпомагане”

4. В.Богданова – директор на Д”СП”
5. Г.Тодорова – социален работник сектор “ХУСУ”

08.2006 г.
гр. Раднево